

ELMİ MƏKTƏB YARATMIŞ ALİM

Mehmanəli Məmmədov

*BDU, Kitabxanaçılıq-informasiya fakültəsinin dekan müavini,
pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent*

Əməkdar elm xadimi, “Şərəf” və “Şöhrət” ordenli, tarix elmləri doktoru, professor Abuzər Xələfov kitabxanaşünaslıq elminin formalaşmasında və inkişafında dəsti-xətti olan alimlərdəndir. O, 1961-ci ildə “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixindən (1920-1932-ci illər)” mövzusunda dissertasiya müdafiə edərək tarix elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. XX əsrin 70-ci illərində A.Xələfovun elmi-tədqiqat fəaliyyətində ən əlamətdar hadisə onun 1974-cü ildə nəşr olunan “Azərbaycanda kitabxana işinin tarixi (1933-1958)” adlı monoqrafiyasının nəşri olmuşdur. Fəxrlə qeyd edilməlidir ki, bu elmi-tədqiqat işi keçmiş ittifaqda kitabxanaşünaslıq sahəsində tarix elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə layiq görülmüş ilk iş olmuşdur. 1978-ci ildə A.Xələfova BDU-nun Kitabxanaşünaslıq kafedrası üzrə professor elmi adı verilmişdir.

A.Xələfovun keçmiş ittifaqda kitabxanaşünaslıq və bibliografiyaşünaslıq elmləri üzrə alimlərin hazırlanmasında xüsusi rolu olmuşdur. A.Xələfovun bu sahədəki fəaliyyətini şərti olaraq üç hissəyə bölmək olar: rəsmi opponenti olduğu dissertasiyalar; rəy verdiyi namizədlik və doktorluk dissertasiyaları.

A.Xələfovun rəsmi opponenti olduğu ilk doktorluq dissertasiyası rus alimi Stolyarov Yuri Nikolayeviçə məxsus olmuşdur. 1982-ci ildə A.Xələfov gürcü alimi Kuraşvili Filimon Erifanoviçin yazdığı “Sovet Gürcüstanında kitabxana işinin inkişafı” adlı dissertasiya işinin rəsmi opponenti olmuşdur. Həmin ildə A.Xələfov Samoylenko Tamara Prokofyevnanın yazdığı “Ukrayna SSR Dövlət Kütəlvəi Kitabxana şəbəkələrinin əsas inkişaf istiqamətləri” adlı namizədlik dissertasiyasının rəsmi opponenti kimi Moskva Mədəniyyət İnstitutuna dəvət olunmuşdur. A.Xələfovun Rusiya alimlərinə rəsmi opponent olduğu sonuncu doktorluq işi Moskva Mədəniyyət İnstitutunun kafedra müdiri Zyubov Yuri Sergeyeviçin 1989-cu ildə müdafiəyə təqdim etdiyi dissertasiya işi olmuşdur. A.Xələfovun keçmiş ittifaqda kitabxanaşünas-bibliograf alimlərin yetişməsində əsas fəaliyyət istiqamətlərindən biri də doktorluq dissertasiyalarına rəy yazması

ilə xarakterizə olunur. Abuzər müəllimin bu sahədəki fəaliyyəti daha geniş miqyası və xronologiyanı əhatə edir. Hələ 1966-cı ildə görkəmli qırğız kitabxanaşünası N.İ.Ramaxinin yazdığı "Sovet Qırğızıstanında kitabxana işinin tarixi (1917-1941)" adlı namizədlik dissertasiyası Abuzər Xələfova rəy üçün göndərilmişdir. A.Xələfovun rəy yazdığı bütün işlər uğurla müdafiə olunmuş, alimin təklif və tövsiyələri mütləq nəzərə alınmışdır.

Hazırda görkəmli alim, elm və təhsil fədaisi, professor Abuzər Xələfovun yaratdığı kitabxanaşünaslıq elmi məktəbi tələbələri tərəfindən ləyaqətlə davam etdirilir.